

ÇOCUK GELİŞİMİ PROGRAMINDA OKUYAN ÖĞRENCİLERİN “ANNE” VE “ÇOCUK EĞİTİMİ” KAVRAMLARINA YÖNELİK METAFORLARININ BELİRLENMESİ
DETERMINATION OF THE METAPHORIES OF STUDENTS IN THE CHILD DEVELOPMENT PROGRAM FOR THE CONCEPTS OF "MOTHER" AND "CHILD EDUCATION"

Nesip DEMİRBILEK

Dr. Öğretim Üyesi, Bingöl Üniversitesi, Genç MYO, ndemirbilek@bingol.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5133-7111

Yurdagül DEMİRBILEK

Öğretim Görevlisi, Bingöl Üniversitesi, Genç MYO, ydemirbilek@bingol.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3144-0063

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Çocuk Gelişimi Programında okuyan öğrencilerin “Anne” ve “Çocuk Eğitimi” kavramları hakkındaki düşüncelerini metaforlar aracılığı ile nasıl kavramsallaştırdıklarını ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik (olgubilim) desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme tekniğinde katılımcıların belirlenmesinde derinlemesine ilişkisi olan bireylerden yararlanılmaktadır. Bu çalışmadaki katılımcıların seçiminde Çocuk Gelişimi Programında okuyan öğrencilerin olması temel ölçüt olarak belirlenmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda, araştırma konusuyla ilgili bilgi sahibi olan Çocuk Gelişimi Programında öğrenim gören üniversite öğrencilerinin yer aldığı bir çalışma grubu belirlenmiştir. Bu araştırma için belirlenen çalışma grubunda, 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Bingöl Üniversitesinin Genç Meslek Yüksekokulundan 127, Solhan Meslek Yüksekokulundan 39, Sağlık Bilimleri Meslek Yüksekokulundan ise 14 öğrenci olmak üzere toplam 180 üniversite öğrencisi yer almıştır. Araştırmada öğrencilere metafor cümlesi içeren form mail ortamında gönderilmiş, katılımcılardan “Anne..... gibidir/benzemektedir. Çünkü .....” ile “Çocuk eğitimi..... gibidir/benzemektedir. Çünkü .....” cümlelerini tamamlamaları istenmiştir. Çalışmada elde edilen verilerin analizinde “içerik analizi” tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda Ön Lisans Çocuk Gelişimi Programında okuyan öğrencilerin “anne” kavramı ile ilgili 73 farklı metafor üretmiştir. Öğrencilerin ortaya çıkardığı bu metaforlar benzer yönleri göz önüne alınarak kategorileştirilmiştir. Üniversite öğrencilerinin oluşturduğu metaforlar benzerlik durumlarına göre kategorileştirildiğinde 11 ayrı kategoriye ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler tarafından en fazla “*vazgeçilmezimiz olan kişi*” kategorisinde metafor üretilmiştir (f=36). Öğrenciler “Çocuk Eğitimi” kavramına ilişkin ise 110 farklı metafor üretmiştir. Öğrencilerin ortaya çıkardığı bu metaforlar benzer yönleri göz önüne alınarak kategorileştirilmiştir. Üniversite öğrencilerinin oluşturduğu metaforlar benzerlik durumlarına göre kategorileştirildiğinde 15 ayrı kategoriye ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler tarafından en fazla “*insanın üretildiği sürecin başlangıcı olması*” kategorisinde metafor üretilmiştir (f=36). Araştırmanın bulgularına göre bazı öneriler geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Anne, Çocuk Eğitimi, Metafor

ABSTRACT

The purpose of this study is to reveal how students studying in the Child Development Program conceptualize their thoughts on the concepts of "Mother" and "Child Education" through metaphors. A phenomenological (phenomenological) pattern, one of the qualitative research methods, was used in the study. Criterion sampling, one of the purposeful sampling methods, was used to determine the study group of the study. In the criterion sampling technique, individuals with in-depth relationships are used in determining the participants. In the selection of the participants in this study, the main criterion was the presence of students in the Child Development Program. In line with the purpose of the study, a study group consisting of university students studying in the Child Development Program, who is knowledgeable about the research subject, was determined. In the study group determined for this study, a total of 180 university students, 127 from Bingol University Young Vocational School, 39 from Solhan Vocational School, and 14 from Health Sciences Vocational School, took part in the 2019-2020 academic year. In the study, a form containing a metaphor sentence was sent to the students in the e-mail environment, from the participants, “Mother is like / similar to ..... Because..... ”And“ Child education is like / similar to ..... Because..... ”they were asked to complete their sentences. The "content analysis" technique was used in the analysis of the data

obtained in the study. As a result of the research, 73 different metaphors were produced about the concept of "mother" by students studying in the Associate Degree Child Development Program. These metaphors revealed by the students were categorized considering their similar aspects. When the metaphors created by university students were categorized according to their similarity, 11 different categories were reached. According to the results of the research, metaphors were mostly produced by the students in the category of "the person who is indispensable" (f=36). Students produced 110 different metaphors regarding the concept of "Child Education". These metaphors revealed by the students were categorized considering their similar aspects. When the metaphors created by university students were categorized according to their similarity, 15 different categories were reached. According to the results of the research, metaphors were mostly produced by the students in the category of "being the beginning of the process in which people are produced" (f=36). Some suggestions will be developed based on the findings of the research.

Keywords: Mother, Child Education, Metaphor

GİRİŞ

Anne ve çocuk eğitimi kavramları çok yönlü ve karmaşık yapısından dolayı kişide farklı benzetimlere ya da çağrışımlara yol açabilmektedir. Kişiler bu kavramlarla mecazi bir ilişki kurarak metaforlar yüklemektedirler (Özdemir ve Orhan, 2019). Metafor kişinin bir kavram ya da olgu hakkındaki duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri için kullandığı dilsel bir benzetim durumudur. Kişi genelde bunu günlük yaşantısında sıklıkla yapar (Uysal, Sola Özgüç ve Uzunkol, 2019). Kişi anlaşılmasında farklılık arz eden, soyut kavramlara bilinen somut kavramlarla açıklamaya çalışması durumunda metafor kullanmaktadır (Cameron, 2010; Szokolszky, 2019). Metaforik bir benzetim ile kişi olgu ya da kavram hakkında hayaller kurarak özgür düşüncelerini belirtebilir. Bu durum insan davranışlarına yön verebilmektedir (Tompkins ve Lawley, 2002). Bu metaforlar kişinin inançlarını, olgu veya kavrama bakış açılarını göstermektedir (McGlone, 2007). Anne ve çocuk eğitimine yönelik metaforik benzetmeler her kişi de farklılık gösterebilmektedir. Kişinin anneye ve çocuk eğitimine yönelik bilgisi, anlayışı, inancı ve ilişkisi bu metaforları etkileyebilmektedir (Lecce ve diğ., 2019).

Anne-Çocuk İlişkisi

Çocuğun hayata dair ilk etkileşimini annesiyle yaşadığı göz önünde bulundurulduğunda, anne ve çocuk arasındaki ilişkiyi etkileyecek faktörlerin belirleyici özelliğine dikkat çekmek gerekmektedir. Çocuğun sevgiye, güven duygusuna ve bunu verecek bir anneye ihtiyacı olması, annenin çocuğuna sevgi göstermesi, onunla konuşması, beden teması kurması, onun algı dünyasını zenginleştirecek biçimde davranması ve ihtiyaçlarını zamanında karşılaması anne-çocuk ilişkisini güçlendirir (Bee, Boyd ve Gündüz, 2009). Anneler çocuğun kimlik inşasında belirleyici bir rol üstlendiği (Aken ve ark., 2007; Atli, 2019; Bee, Boyd ve Gündüz, 2009; Kabasakal, 2013; San Bayhan ve Artan, 2004; Tamar, 2005) için bu ilişkinin niteliği çocuğun geleceğini şekillendirmektedir. Çocuğun geleceği demek ülkenin geleceği demek olduğu sosyal bir gerçekliktir. Bu bağlamda çocukla ilgili yapılacak tüm çalışmalar önem arz etmektedir.

Çocuğun gelişim sürecinde hayati önemde olan anne-çocuk etkileşimi uzun soluklu ve çok dayanaklı bir ilişki biçimidir (Akgün ve Yeşilyaprak, 2011). Daha anne karnında iken başlamış olan bu ilişki doğumundan sonra giderek güçlenir ve çocuğun gelişimini doğrudan etkiler (Gander ve Gardiner, 2010; Sağlam, 2017). Doğumdan sonra eşlerin birbirlerine yardımcı olmaları ve sorumlulukların paylaşılması da ebeveynliğe geçişi etkilemektedir (Şendil ve Balkan, 2005). Evlilik sürecinde eşler arasında kurulan bu ilişki çocukların diğer kişilerle kurduğu ilişki üzerinde belirleyici olmaktadır (Özyürek ve Özkan, 2015).

Araştırmanın Amacı

Çalışmanın amacı Ön Lisans Çocuk Gelişimi Programında okuyan öğrencilerin "anne" ve "çocuk eğitimi" kavramlarına yönelik algılarını metaforlar yolu ile belirlemektir. Bu kapsamda aşağıda belirtilen araştırma sorularının cevapları aranmıştır.

1. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre anne kavramına yönelik ürettikleri metaforları nelerdir?
2. Anne kavramına yönelik üretilen metaforların benzer özellikler bakımından hangi temalar altında toplanmaktadır.
3. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre çocuk eğitimi kavramına yönelik ürettikleri metaforları nelerdir?

4. Çocuk eğitimi kavramına yönelik üretilen metaforların benzer özellikler bakımından hangi temalar altında toplanmaktadır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırmada, üniversite öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda anne ve çocuk eğitimi kavramlarına yüklenen anlamlar derinlemesine incelendiği için nitel araştırma desenlerinden olgubilim (fenomenolojik) deseni kullanılmıştır. Farkında olduğumuz fakat derinlemesine ve nedenleri ile belirlemek istediğimiz olguların aydınlatılmasında Olgubilim deseni kullanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Fenomenoloji ya da Olgubilim daha çok insanın iç dünyasını ve onların bilinç yapılarını anlamaya çalışan bir araştırma desendir (Mayring, Gümüş ve Durgun, 2011). Olgu bilim ile bize çok yabancı gelmeyen ancak kesinliği hakkında da bir bilgi sahibi olmadığımız olguları, derinlemesine inceleme fırsatı bulur ve zengin söylemlerle yorumlamada bulunma olanağı sağlarız (Yaman, Mermer ve Mutlugil, 2009; Sönmez ve Alacapınar, 2011: 81). Bu bağlamda bireylerin bir olguyu nasıl algıladıkları, açıkladıkları, hatırladıkları ve bu olguyu insanlara aktarmak için nasıl bir dil kullandıkları araştırılır (Patton, 2014). Ayrıca karmaşık kavram, olay ve olguların derinlemesine araştırılmasında etkili bir yöntem olan metafor analizi önemli bir nitel araştırma yöntemi olarak görülmektedir (Güneş ve Fırat, 2016: 125).

Araştırmanın Çalışma Grubu

Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme tekniği kullanılmıştır. Bu teknik ile katılımcıların belirlenmesinde genel olarak araştırma konusu ile ilgisi ve bilgisi olan bireylerden yararlanılmaktadır. Bu çalışmadaki katılımcıların seçiminde Çocuk Gelişimi Programında öğrenim görüyor olmaları temel ölçüt olarak belirlenmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda, araştırma konusuyla ilgili bilgi sahibi olan Çocuk Gelişimi Programında öğretim gören üniversite öğrencilerinin yer aldığı bir çalışma grubu belirlenmiştir. Bu araştırma için belirlenen çalışma grubunda, 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Bingöl Üniversitesinin Genç Meslek Yüksekokulundan 127, Solhan Meslek Yüksekokulundan 39, Sağlık Bilimleri Meslek Yüksekokulundan ise 14 öğrenci olmak üzere toplam 180 üniversite öğrencisi yer almıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğrencilere ait demografik bilgiler

Değişkenler	Kategori	N	%
Cinsiyet	Kadın	163	90,6
	Erkek	17	9,4
Sınıf Düzeyi	1.Sınıf	86	52,2
	2.Sınıf	94	47,8
Yaşadığı Yer	Köy	46	25,6
	İlçe/Kasaba	49	27,2
	Şehir	38	18,9
	Büyükşehir	51	28,3
MYO	Genç MYO	127	70,6
	Solhan SHMYO	39	21,7
	Sağlık Hizmetleri MYO	14	7,7
Toplam Öğrenci Sayısı		180	100

Verilerin Toplanması

Üniversite öğrencilerinin anne ve çocuk eğitimi kavramlarına ilişkin algılarına metafor yoluyla ulaşmayı amaçlayan bu araştırmada online ortamda iki bölümden oluşan bir adet form oluşturulmuştur. Birinci bölümde demografik özelliklerin sorulduğu kişisel bilgi formu yer almaktadır. İkinci bölümde ise katılımcılardan “Anne..... gibidir/benzemektedir. Çünkü .....” cümlesi ile “Çocuk eğitimi..... gibidir/benzemektedir. Çünkü .....” cümlelerini tamamlamaları istenmiştir. Ayrıca bu bölümde bazı kavramların metaforları hakkında açıklama yapılarak örnekler verilmiş ve bu doğrultuda katılımcılardan tek bir metafor oluşturarak nedenini belirtmeleri istenmiştir (Kılcan 2017). Hazırlanan formlar mail olarak gönderilmiştir. Araştırma da Çocuk Gelişimi Programında öğrenim gören 180 üniversite öğrencisine ulaşılmıştır. Anne kavramına ilişkin metaforu öğrencilerin 180’i yapmış, fakat çocuk eğitimi kavramına ilişkin 2 metafor boş gönderildiğinden 2 kişi elenmiş, sonuç olarak 178 kişiden oluşmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinde toplanan veriler, kodlama ve ayıklama, kategori geliştirme aşaması, geçerlik ve güvenilirliği sağlama aşaması ve bulguların yorumlanması olmak üzere dört aşamada analiz edilmektedir (Saban, 2008). İlk aşama olan verileri kodlama ve ayıklama aşamasında üniversite öğrencilerinin metaforları incelenmiştir. “Anne” “Çocuk Eğitimi” kavramlarını metafor olarak açıklayamayan, metaforun konusu ile kaynağı arasında ilişki bulunmayan veriye rastlanmamıştır. Sadece “Çocuk Eğitimi” kavramına ilişkin iki katılımcı verileri boş göndermiştir.

İkinci aşama olan kategori geliştirme aşamasında, öğrenciler tarafından üretilen metaforlar anne ve çocuk eğitimi kavramları ile ilgili benzer özellikler çerçevesinde gruplanmış ve ayrı kavramsal kategori oluşturulmuştur.

Üçüncü aşama olan geçerlik ve güvenilirliği sağlama aşamasında; araştırmada belirlenen tema ve metafor listeleri uzman görüşüne sunulmuştur. Bütün metaforları kullanacak şekilde metaforları, kavramsal temalara yerleştirmesi istenmiştir. Daha sonra uzmanın yaptığı sınıflama ile araştırmacı tarafından yapılan sınıflama karşılaştırılmıştır. İstenilen düzeyde bir güvenilirlik sağlamak için nitel çalışmalarda uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun %90 ve üzeri olması gerekmektedir (Saban, 2008). Yapılan bu araştırmanın güvenilirliği (Güvenirlilik= Görüş birliği/Görüş birliği+Görüş ayrılığı x 100) ile hesaplanmıştır (Miles ve Huberman, 1994; Akt: Şenel ve Aslan, 2014). Araştırma için yapılmış olan hesaplamalar sonucunda % 90 oranında bir uzlaşma olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

BULGULAR ve YORUM

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 2. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Anne kavramına yönelik ürettikleri metaforlar

Metafor adı	f		Metafor adı	f	
	Kız	Erkek		Kız	Erkek
Melek	34	4	Mum		1
Çiçek	11		Namaz		1
Cennet	8		Ay		1
Güneş	7		Çam ağacı		1
Öğretmen	5	1	Hiçbir şey	1	
Çöl çiçeği	6		Cennet bahçesi	1	
Su	5	1	Rehber kitap	1	
Nefes	4	1	Yaşama sebebi	1	
Dağ	5		Tandır ekmeği	1	
Dünya	4		Yeşil gül	1	
Kalp	2	1	Lilyum çiçeği	1	
Liman	2	1	Hızır	1	
Hayat	2	1	Puzzle parçası	1	
Ağaç	2	1	Maddenin çekirdeği	1	
Kitap	2	1	Sonsuz hazine	1	
Ev	3		Dünyanın güzel meleği	1	
Gül	3		Sarmaşık	1	
Oksijen	2		Abı hayat suyu	1	
Pusula	2		Sığınak	1	
Toprak	2		Evin temeli	1	
Gökyüzü	2		Can	1	
Okul	2		Yaşam kaynağı	1	
Koruyucu melek	1	1	Gölge	1	
Aslan	1		Baston	1	
Geleceğimiz	1		Benim temelim	1	
Kürkçü dükkânı	1		Koca bir bütün	1	
Beyaz renk	1		Kalkan	1	
Sevgi	1		Mutluluk	1	
Tüm bilgilerin doğru olduğu bir kitap	1		Karanlıkta yoluna ışık tutan bir ay	1	
Altın	1		Yağmur	1	

Sığınacak liman	1	Arkadaş	1
Huzur	1	Işık	1
İlk model	1	Baba	1
Yardım kurumu	1	Bilim adamı	1
Koruma	1	Atmosfer	1
Telefon	1	Ailenin yöneticisi	1
Her şey	1		
Genel Toplam		73	163 17

Tablo 2’de görüldüğü üzere öğrenciler Anne kavramına yönelik toplam 73 farklı ve geçerli metafor üretmiştir. Üretilen metaforlardan 22’si birden fazla öğrenci tarafından üretilmiştir. anne kavramına yönelik en fazla frekansta üretilen metaforlar melek (38), çiçek (11), cennet (8), güneş (7), öğretmen (6), çöl çiçeği (6), su (6) olmuştur. Cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise kız öğrencilerin 163, erkek öğrencilerin 17 metafor ürettiği görülmüştür.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo3. Anne kavramının kategorilere göre dağılımı

Kategori	Metaforlar	Metafor Sayısı	F
Vazgeçilmezimiz olan kişi	(1):Cennet, yaşam kaynağı, atmosfer, abı hayat suyu, hayat, maddenin çekirdeği (2):Dünya, çiçek, oksijen (3):Kalp (5):Melek, nefes, güneş (6):Su	14	36
Varlığı ile huzur ve güven veren kişi	(1):Namaz, huzur, mutluluk, cennet bahçesi, yağmur, gökyüzü (3):Cennet, gül, ev (5):Çiçek (8):Melek	11	28
Koruyucu olan kişi	(1):Dağ, sarmaşık, sığınak, kalkan, sığınacak liman, koruma, baba, ailenin yöneticisi, aslan, kürkçü dükkânı (2):Koruyucu melek (3):Melek, ağaç, liman	14	21
Her zaman yanımızda olan kişi	(1):Arkadaş, gölge, sevgi, Hızır, gökyüzü, hayat, cennet (2):Dağ (12):Melek	9	21
Her şeyimiz olan kişi	(1):Her şey, öğretmen, hiçbir şey, tüm bilgilerin doğru olduğu bir kitap, okul, yardım kurumu, beyaz renk, benim temelim, evin temeli (2):Dünya (5):Melek	11	16
Yerini kimsenin tutamadığı kişi	(1):Yeşil gül, lilyum çiçeği, çam ağacı, tandır ekmeği, can (2):Melek (6):Çöl çiçeği	7	13
Değerli olan kişi	(1):Altın, dünyanın güzel meleği, sonsuz hazine (3):Cennet, melek (4):Çiçek	6	13
Yol gösterici olan kişi	(1):Mum, ay, karanlıkta yoluna ışık tutan bir ay, ışık, rehber kitap, ilk model, geleceğimiz (2):Pusulula, güneş	9	11
Öğretici olan kişi	(1):Telefon, bilim adamı, okul (3):Kitap (5):Öğretmen	5	11
Varlık sebebimiz olan kişi	(1): Puzzle parçası, koca bir bütün, hayat, yaşama sebebi (2):Toprak	4	6
Dayanak olan kişi	(1):Baston (2):Dağ	2	3
Toplam Öğrenci Sayısı			180

Tablo 3'te anne kavramına yönelik metaforların oluşturduğu kategoriler sunulmuştur. Bu tabloya göre toplam öğrenci sayısına göre en çok metafor içeren ilk üç kategori sırasıyla; “vazgeçilmezimiz olan kişi” (f=36), “varlığı ile huzur ve güven veren kişi” (f=28) ve “koruyucu olan kişi” (f=21) olduğu görülmektedir. Bu kategoriler içerisinde en fazla metafor çeşitliliği 14 farklı metafor ile “koruyucu olan kişi” ile “vazgeçilmezimiz olan kişi” kategorileri bulunmaktadır. Aşağıda metaforların nedenleri uygun alıntılar eşliğinde kategoriler altında açıklanmıştır. Alıntılanmalarda çoğunluk olanları rastgele seçilme ile kullanılmıştır.

Kategori 1. Vazgeçilmezimiz olan kişi

“Anne çiçeğe benzer. Çünkü etrafta ne kadar canlı çiçek varsa etraf o kadar güzel görünüp renk saçar ama çiçek solduğunda etraftaki güzellik gider renk yerine karanlık çöker (14K).”

“Anne nefes gibidir. Çünkü nefesimiz olmazsa yaşayamayız anne hayatımızın her yerinde her anında varlığıyla her zaman etkisini gösteriyor. İyi günümüzde kötü günümüzde yanımızda sadece annemiz ailemiz var. İyi bir anneye sahip olmak hayattaki en büyük şanstır. Her anne özeldir her anne çocuğu için her şeydir. Ama anneliği layığıyla yapamayan anneler de var. Bu onların büyüme tarzından yaşadığı toplumdaki kaynaklanıyor. Çünkü yaşamımızın sonuna kadar birilerini taklit etme eğilimindeyiz. Eğer yaşadığımız çevre, büyüdüğümüz ortam iyi değilse sağlıklı bireylerin yetişmesini bekleyemeyiz. İyi bir anne babaya, kaliteli ortama çevreye sahipseniz hem ailenize hem de topluma faydalı iyi bir birey olursunuz (4K).”

Kategori 2. Varlığı ile huzur ve güven veren kişi

“Anne benim için namaz gibidir. Çünkü ne zaman namazımı kılsam içime bir huzur ve rahatlık doğuyor. İşte bu yüzden annelerimiz namazın bizlere verdiği bir huzur ve ferahlıktır. Onlar olmadan huzurlu olunmaz (45K).”

“Anne huzur gibidir. Çünkü varlığıyla seni güvende tutar (98K).”

Kategori 3. Koruyucu olan kişi

“Anne koruyucu melek gibidir. Çünkü çocuğunu tehlikelere karşı korur (100K).”

“Anne kalkan gibidir. Çünkü çocukları zarar görmesin diye siper olup koruyup kollar (32K).”

Kategori 4. Her zaman yanımızda olan kişi

“Anne gölge gibidir. Çünkü hep bizimledir (82K).”

“Anne Hızır gibidir çünkü her darlıkta ve sıkıntıda Hızır gibi beklenmedik bir anda bile yetişir (40K).”

Kategori 5. Her şeyimiz olan kişi

“Anne dünya ya benzer çünkü içinde her şey barındırır (138K).”

“Anne her şey gibidir. Çünkü her şeyimizle ilgilenir (151K).”

Kategori 6. Yerini kimsenin tutamadığı kişi

“Anne Yeşil gül gibidir. Çünkü sadece cennete özgüdür (9K).”

“Anne lilyum çiçeği gibidir. Çünkü en güvenilir en sıcak limandır (57K).”

Kategori 7. Değerli olan kişi

“Anne altın gibidir çünkü altın çok kıymetlidir (91K).”

“Anne sonsuz hazine gibidir. Çünkü ne ararsan onda var (21K).”

Kategori 8. Yol gösterici olan kişi

“Anne pusula gibidir. Çünkü bu dünyada kaç yaşına gelirsek gelelim her ihtiyacımızı karşılayacak olsak bile bize doğru yolu gösterebilecek, tüm samimiyetle sevebilecek tek varlıktır (72K).”

“Anne karanlıkta yoluna ışık tutan bir ay gibidir. Çünkü annen sen her düştüğünde sana yol bulan seni ayağa kaldıran kişidir (97K).”

Kategori 9. Öğretici olan kişi

“Anne öğretmen gibidir. Çünkü annenin nasıl ki çocuk üzerinde yapması gereken sorumlulukları ve öğretmesi gereken şeyler varsa öğretmenin de vardır (24K).”

“Anne kitap gibidir çünkü her sayfasında yeni bir şey öğretir (80K).”

Kategori 10. Varlık sebebimiz olan kişi

“Anne toprağa benzemektedir. Çünkü bizi 9 ay karnında taşıyıp büyütmektedir (146K).”

“Anne yaşama sebebi gibidir. Çünkü sürekli emek sarf eden, yol gösteren ve herkesten değerli olan tek insan modelidir (75K).”

Kategori 11. Dayanak olan kişi

“Anne baston/değnek gibidir. Çünkü her zor durumumuzda ayağa kalkmak için ona tutunmaya ihtiyaç duyarız (31K).”

Anne dağ gibidir. Çünkü her ne olursa olsun daima doğrumuzla yanlımızla yanımızda olup bizi koruyup kollayan tek kişidir (126K).”

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Çocuk Eğitimi kavramına yönelik ürettikleri metaforlar

Metafor adı	f		Metafor adı	f	
	Kız	Erkek		Kız	Erkek
Ağaç	14	1	Anne baba eğitimi		1
Fidan yetiştirmek	9	1	Başlangıç		1
Tohum	6	2	Cankurtaran		1
Çiçek	5	1	Çocuğun görmek istediğin her güzel şey		1
Hamur	6		Güzelliğe ve kötülüğe açılan iki kapı		1
Ayna	5		Göz		1
Merdiven basamakları	4		Kostüm giymek		1
Aşk	3		Muhteşem	1	
Tarla	3		Mutluluk	1	
Bitki	2	1	Navigasyon	1	
Oyun hamuru	2	1	Oksijen	1	
Gelecek	3		Oyuncak	1	
Yemek yapmak	3		Ağaca su vermek	1	
Kitap	2	1	Ağacın meyvesi	1	
Yemek yeme	2		Anne sütü	1	
İnsan yetiştirme	2		Altın	1	
Yaş ağaç	2		Aile	1	
Resim	2		Arı	1	
Oyun	2		Örgü	1	
Toprağa ekilmiş tohum	2		Papağan	1	
Yapboz	1	1	Yapı taşı	1	
Donmamış beton	1		Pasta	1	
Beyaz sayfa	1		Saksıdaki çiçek	1	
Binanın temeli	1		Sanat	1	
Bilgisayar programı	1		Sevgi sabır ve emek	1	
Başarı	1		Sevgi ve saygı	1	
Boş kâğıt	1		Sihirli değnek	1	
Buğday	1		Sınav	1	
Büyüyen bitki	1		Sonsuz mutluluk	1	
Cam	1		Mücevher işleyen usta	1	
Cennet	1		Mücevher	1	
Çiçeğe bakmak	1		Tarım	1	
Çiçekli ağaç	1		Tecrübe edinme	1	
Çiftçilik	1		Telefon	1	
Çile	1		Temel	1	
Dünya	1		Temel eğitim	1	
Donmamış beton	1		Çocukla çocuk olmak	1	
Elmas	1		Toplumu şekillendirmek	1	
En değerli eğitim	1		Topraktaki fidan	1	
Evin meyvesi	1		Toprak	1	
Evin neşesi	1		İlk tuğla	1	
Evin temeli	1		Umut	1	
Gelişim	1		Kişisel	1	
Geçmiş	1		Uzay	1	
Gerçek dünya	1		Vitamin	1	
Gerçek öğrenme	1		Zaman	1	
Gülücük	1		Zor sınav	1	
Hayat derslerimizden biri	1		Yeni bir çiçeği zamanında ekmek	1	
İlaç	1		Yönlendirme çabası	1	
İhtiyaç	1		Koşu maratonu	1	
İnşaat	1		Kutsal	1	

İnşaatı başlanılan ev	1	İnsan ilişkileri için yelpaze	1
İyi annelik	1	Karahindiba çiçeği	1
İyi hayat	1	Kilim	1
Öğretmenlik	1	Miras	1
Genel Toplam		110	162 16

Tablo 4’de görüldüğü üzere öğrenciler çocuk eğitimi kavramına yönelik toplam 110 farklı ve geçerli metafor üretmiştir. Üretilen metaforlardan 21’i birden fazla öğrenci tarafından üretilmiştir. Çocuk eğitimi kavramına yönelik en fazla frekansta üretilen metaforlar ağaç (16), fidan (10), tohum (8), çiçek (6), hamur (6), ayna (5), merdiven basamakları (4) olmuştur. Cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise kız öğrencilerin 163, erkek öğrencilerin 17 metafor ürettiği görülmüştür.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 5. Çocuk eğitimi kavramının kategorilere göre dağılımı

Kategori	Metaforlar	Metafor Sayısı	F
İnsanın üretildiği sürecin başlangıcı olması	(1):Gelişim, geçmiş, gerçek dünya, gerçek öğrenme, temel, (2):Toprağa ekilmiş tohum, insan yetiştirme (4):Merdiven basamakları (7):Tohum, ağaç (9):Fidan yetiştirmek	11	36
Uzmanlık gerektiriyor olması	(1):İyi annelik, öğretmenlik, anne baba eğitimi, kostüm giymek, örgü, bilgisayar programı, pasta, sanat, sınav, zor sınav, mücevher işleyen usta, telefon, kişisel, çiçek, ağaç, fidan yetiştirmek (2):Yapboz, oyun (3):Yemek yapmak	19	23
Gelecek için temellerin atılıyor olması	(1):Binanın temeli, başarı, dünya, evin temeli, inşaat, inşaatı başlanılan ev, navigasyon, yapı taşı, sihirli değnek, toplumu şekillendirmek, ilk tuğla, umut, resim, miras, ayna, yönlendirme çabası (3):Gelecek	17	19
Boş sayfanın dolduruluyor olması	(1):Donmamış beton, beyaz sayfa, boş kâğıt, resim (3):Oyun hamuru (6):Hamur	6	13
Sevgi ve ilgi gerektiriyor olması	(1):Sevgi ve saygı, sevgi sabır ve emek (3):Aşk, ağaç (5):Çiçek	5	13
Hassas bir süreç olması	(1):Karahindiba çiçeği, cam, çiçeğe bakmak, çiçekli ağaç, ilaç, yeni bir çiçeği zamanında ekmek, tarla, insan ilişkileri için yelpaze (3):Bitki	9	11
Karşılığının olması	(1):Buğday, büyüyen bir bitki, çiftçilik, tarım, tarla, toprak, evin meyvesi, ağacın meyvesi	8	8
Neşeli ve huzurlu bir iş olması	(1):Cennet, gülcük, çocuğunda görmek istediğin her güzel şey, mutluluk, oyuncak, sonsuz mutluluk, evin neşesi	8	8
Emek verilmesi gereken bir iş olması	(1):Kilim, ağaca su vermek, arı, tarla, tohum (3):Ağaç	6	8
Gerekli olması	(1):Cankurtaran, ihtiyaç, oksijen, anne sütü, temel eğitim, vitamin (2):Yemek yeme	6	7
İnsanın kendini keşfetmesini sağlaması	(1):Muhteşem, tecrübe edinme, çocukla çocuk olmak, uzay (3):Kitap	5	7
Çocuğun gördüğünü kopyalaması	(1):Göz, aile, papağan (4):Ayna	4	7
Değerli bir iş olması	(1):Elmas, en değerli eğitim, güzelliğe ve kötülüğe açılan iki kapı, altın, mücevher, kutsal	6	6

Sabır ve zaman gerektiren bir iş olması	(1):Çile, saksıdaki çiçek, zaman, topraktaki fidan, koşu maratonu	5	5
Temel alışkanlıkların kazanıldığı dönem olması	(1):Hayat derslerimizden biri, iyi hayat, başlangıç (2):Yaş ağaç	4	5
Toplam Öğrenci Sayısı			178

Tablo 5’te çocuk eğitimi kavramına yönelik metaforların oluşturduğu kategoriler sunulmuştur. Bu tabloya göre toplam öğrenci sayısına göre en çok metafor içeren ilk üç kategori sırasıyla; “insanın üretildiği sürecin başlangıcı olması” (f=36), “Uzmanlık gerektiriyor olması” (f=23) ve “gelecek için temellerin atılıyor olması” (f=18) olduğu görülmektedir. Bu kategoriler içerisinde en fazla metafor çeşitliliği 19 farklı metafor ile “uzmanlık gerektiriyor olması” kategorileri bulunmaktadır. Aşağıda metaforların nedenleri uygun alıntılar eşliğinde kategoriler altında açıklanmıştır. Alıntılanmalarda çoğunluk olanları rastgele seçilme ile kullanılmıştır.

Kategori 1. İnsanın üretildiği sürecin başlangıcı olması

“Çocuk eğitimi toprağa ekilmiş bir tohum gibidir. Çünkü zaman geçtikçe tohum büyüyüp yeşerecek meyve veren bir ağaca dönüşecek (36K).”

“Çocuk eğitimi insan yetiştirmek gibidir. Çünkü toplumun temelini çocuklarla sağlamlaştırılır (165K).”

Kategori 2. Uzmanlık gerektiriyor olması

“Çocuk eğitimi mücevher işleyen usta gibidir. Çünkü geleceğe en değerli mücevherleri üretmek için çabalarlar (41K).”

“Çocuk eğitimi zor bir sınav gibidir. Çünkü yanlış yapmak kötü bir topluma sebep olur (88K).”

Kategori 3. Gelecek için temellerin atılıyor olması

“Çocuk eğitimi miras gibidir. Çünkü geleceğe en büyük yatırımdır (79K).”

“Çocuk eğitimi sihirli değnek gibidir. Çünkü o değnekle iyi bir gelecek kura bilirsin (131K).”

Kategori 4. Boş sayfanın dolduruluyor olması

“Çocuk eğitimi boş kâğıt gibidir. Çünkü çocuğa ne verirsen ne gösterirsen onu alır (26K).”

“Çocuk eğitimi donmamış beton gibidir. Çünkü üzerlerine ne düşse iz yapar (84K).”

Kategori 5. Sevgi ve ilgi gerektiriyor olması

“Çocuk eğitimi sevgi ve saygı gibidir. Çünkü çocuğa ne ekersen onu biçersin. Sevgi ile büyüyen çocuk mutlu çocuktur. Mutlu çocuk ise saygıya yönelen çocuktur (21K).”

“Çocuk eğitimi aşk/sevda gibidir. Çünkü sevmeden sabretmeden mesafe kaydedilmez (126K).”

“Çocuk eğitimi çiçek gibidir. Çünkü sevgi ile büyür (108K).”

Kategori 6. Hassas bir süreç olması

“Çocuk eğitimi bitki gibidir. Çünkü çocuklar da bitki gibi hassas canlılardır. Sevgi ister, şefkat ister. Nasıl eğitilirse öyle şekil alır (40K).”

“Çocuk eğitimi ağaca benzer çünkü nasıl ve ne hassaslıkla ağaca bakar onu sular ve otlardan korursanız karşılığında güzel meyveler verir (103K).”

Kategori 7. Karşılığının olması

“Çocuk eğitimi çiftçilik gibidir. Çünkü ne ekerseniz onu biçersiniz (170K).”

“Çocuk eğitimi buğday gibidir. Çünkü bir çocuğu eğitirsin karşılığını fazlasıyla alırsın (17K).”

Kategori 8. Neşeli ve huzurlu bir iş olması

“Çocuk eğitimi sonsuz bir mutluluk gibidir. Çünkü çocuklar bizlerin neşe kaynağıdır (100K).”

“Çocuk eğitimi evin meyvesi gibidir. Çünkü o evde varsa huzur mutluluk neşe sevgi çokça vardır (50K).”

Kategori 9. Emek verilmesi gereken bir iş olması

“Çocuk eğitimi tohum gibidir. Çünkü emek verdikçe büyür ve gelişir (144K).”
(108K).”

Kategori 10. Gerekli olması

“Çocuk eğitimi yemek yeme gibi gereklidir. Çünkü sen eğitim verdikçe çocuk o eğitimi alır (55K).”

“Çocuk eğitimi kilim gibidir. Çünkü her dokunuşunda büyük bir emek ve zahmet vardır, bu zahmeti güzel ören refaha karışır (28K).”

Kategori 11. İnsanın kendini keşfetmesini sağlaması

“Çocuk eğitimi oyun gibidir. Çünkü keşfetmenizi sağlar(132K).”

“Çocuk eğitimi bir yapboz gibidir. Çünkü bu eğitim sürecinin ayrı ayrı süreçleri vardır tıpkı yapbozun parçaları gibi. Bu süreçleri doğru ve yerinde sağlıklı bir şekilde geçirmek ve uygulamak tıpkı yapboz parçalarını doğru ve yerinde yerine koymak gibidir. Bunun için çocuk eğitiminin uygulanması oldukça önemlidir (46K).”

Kategori 12. Çocuğun gördüğünü kopyalaması

“Çocuk eğitimi göz gibidir. Çünkü gördüğünü yapar (104K).”

Çocuk eğitimi ayna gibidir. Çünkü çocuğa ne yansıtırsan onu gösterir (134K).”

Kategori 13. Değerli bir iş olması

Çocuk eğitimi mücevher gibidir. Çünkü İşletildiğinde ve emek gösterildiğinde değer kazanır ve güzelleşir (10K).”

Çocuk eğitimi altın gibidir çünkü zaman geçtikçe değer kazanır (45K).”

Kategori 14. Sabır ve zaman gerektiren bir iş olması

“Çocuk eğitimi koşu maratonuna benzer. Çünkü sonuçları öyle kısa sürede belli olmaz. Uzun vade ve disiplin gerektirir (61K).”

Çocuk eğitimi çile gibidir. Çünkü çocuğun sosyal, duygusal, dil, bilişsel, motor gelişimlerini dikkat edilerek ihtiyacı olan ilgiyi verilmeli, ahlak kuralları, toplumsal kurallar, saygı ve sevgi öğretilerek onu geleceğe hazırlamalı, bütün bunlar çok çok zaman ve sabır getireceği için çocuk eğitimi çiledir (63K).”

Kategori 15. Temel alışkanlıkların kazanıldığı dönem olması

Çocuk eğitimi hayat derslerimizden biri gibidir. Çünkü küçüklükten gelen en temel alışkanlıklarımızı aldığımız derstir (180K).”

Çocuk eğitimi yaş ağaç gibidir. Çünkü küçüklükten başlar her şey (90K).”

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Literatürde birçok metafor çalışmasına rastlanmaktadır. (Cameron, 2010; Ceylan, 2019; Harman ve Şeker, 2019; Melogno, Pinto ve Orsolini, 2017; Özdemir ve Orhan, 2019; Şahin, 2019; Uysal Bayrak, 2019; Uysal, Sola Özgüç ve Uzunkol, 2019; Yılmaz, Göçen ve Yılmaz, 2013; Zembat, Tunçeli ve Akşin, 2015). Bu çalışmaların arasında çocuk ve çocuk gelişimi öğrencilerini konu alan yayınlarda bulunmaktadır. Örneğin; Akgün (2016) okul öncesi öğretmen adayları ile çocuk ve okul öncesi öğretmeni kavramlarına ilişkin metaforik araştırma yapmıştır. Pesen (2015) ise velilerin çocuk kavramına yükledikleri metaforları incelemiştir. Ayrıca Pesen, Kara ve Gedik (2015) çalışmalarını çocuk gelişimi öğrencileri ile yapmışlardır. Demirbaş (2015) çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin çocuk kavramına ilişkin metaforlarını incelemiştir. Son olarak Gülen ve Dönmez (2020) çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin “anne” ve “çocuk eğitimi” kavramlarına dönük bir çalışma yapmışlardır. Literatür taramasında çocuk gelişimi programında okuyan öğrencilerin anne ve çocuk eğitimi kavramlarına yönelik metaforik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Oysa çocuk gelişimi programında okuyan öğrenciler hem birer öğretmen hem de birer anne-baba adayı oldukları için, onların gözünden anne ve çocuk eğitimi kavramlarının nasıl olduğunun belirlenmesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda bu çalışmada, örneklem grubu olarak seçilen Ön Lisans Çocuk Gelişimi Programında okuyan öğrencilerin “Anne” ve “Çocuk eğitimi” kavramlarına ilişkin sahip oldukları metaforların ortaya çıkarılması ve bu metaforların belli temalar altında toplanması amaçlanmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler Anne kavramına yönelik toplam 73 farklı ve geçerli metafor üretmiştir. Üretilen metaforlardan 22’si birden fazla öğrenci tarafından üretilmiştir. anne kavramına yönelik en fazla frekansta üretilen metaforlar melek (38), çiçek (11), cennet (8), güneş (7), öğretmen (6), çöl çiçeği (6), su (6) olmuştur. Cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise kız öğrencilerin 163, erkek öğrencilerin 17 metafor ürettiği görülmüştür.

Araştırma sonuçlarına göre anne kavramına yönelik metaforların oluşturduğu kategoriler sunulmuştur. Bu tabloya göre toplam öğrenci sayısına göre en çok metafor içeren ilk üç kategori sırasıyla; “vazgeçilmezimiz olan kişi” (f=36), “varlığı ile huzur ve güven veren kişi” (f=28) ve “koruyucu olan kişi” (f=21) olduğu görülmektedir. Bu kategoriler içerisinde en fazla metafor çeşitliliği 14 farklı metafor ile “koruyucu olan kişi” ile “vazgeçilmezimiz olan kişi” kategorileri bulunmaktadır. Aşağıda metaforların nedenleri uygun alıntılar

eşliğinde kategoriler altında açıklanmıştır. Alıntılanmalarda çoğunluk olanları rastgele seçilme ile kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda Ön Lisans Çocuk Gelişimi Programında okuyan öğrencilerin “anne” kavramı ile ilgili 73 farklı metafor üretmiştir. Öğrencilerin ortaya çıkardığı bu metaforlar benzer yönleri göz önüne alınarak kategorileştirilmiştir. Üniversite öğrencilerinin oluşturduğu metaforlar benzerlik durumlarına göre kategorileştirildiğinde 11 ayrı kategoriye ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler tarafından en fazla “*vazgeçilmezimiz olan kişi*” kategorisinde metafor üretilmiştir (f=36). Öğrencilerin ürettiği metaforlar frekans sayısı bakımından sırasıyla; *vazgeçilmezimiz olan kişi, varlığı ile huzur ve güven veren kişi, koruyucu olan kişi, her zaman yanımızda olan kişi, her şeyimiz olan kişi, yerini kimsenin tutamadığı kişi, değerli olan kişi, yol gösterici olan kişi, öğretici olan kişi, varlık sebebimiz olan kişi, dayanak olan kişi gibi* toplam 11 kategori başlığı altında yer aldığı görülmüştür.

Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler çocuk eğitimi kavramına yönelik toplam 110 farklı ve geçerli metafor üretmiştir. Üretilen metaforlardan 21’i birden fazla öğrenci tarafından üretilmiştir. Çocuk eğitimi kavramına yönelik en fazla frekansta üretilen metaforlar ağaç (16), fidan (10), tohum (8), çiçek (6), hamur (6), ayna (5), merdiven basamakları (4) olmuştur. Cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise kız öğrencilerin 163, erkek öğrencilerin 17 metafor ürettiği görülmüştür.

Araştırma sonuçlarına göre çocuk eğitimi kavramına yönelik metaforların oluşturduğu kategoriler sunulmuştur. Bu tabloya göre toplam öğrenci sayısına göre en çok metafor içeren ilk üç kategori sırasıyla; “*insanın üretildiği sürecin başlangıcı olması*” (f=36), “*Uzmanlık gerektiriyor olması*” (f=23) ve “*gelecek için temellerin atılıyor olması*” (f=18) olduğu görülmektedir. Bu kategoriler içerisinde en fazla metafor çeşitliliği 19 farklı metafor ile “*uzmanlık gerektiriyor olması*” kategorileri bulunmaktadır. Aşağıda metaforların nedenleri uygun alıntılar eşliğinde kategoriler altında açıklanmıştır. Alıntılanmalarda çoğunluk olanları rastgele seçilme ile kullanılmıştır.

Öğrenciler “Çocuk Eğitimi” kavramına ilişkin ise 110 farklı metafor üretmiştir. Öğrencilerin ortaya çıkardığı bu metaforlar benzer yönleri göz önüne alınarak kategorileştirilmiştir. Üniversite öğrencilerinin oluşturduğu metaforlar benzerlik durumlarına göre kategorileştirildiğinde 15 ayrı kategoriye ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler tarafından en fazla “*insanın üretildiği sürecin başlangıcı olması*” kategorisinde metafor üretilmiştir (f=36). Öğrencilerin ürettiği metaforlar frekans sayısı bakımından sırasıyla; *insanın üretildiği sürecin başlangıcı olması, uzmanlık gerektiriyor olması, gelecek için temellerin atılıyor olması, boş sayfanın dolduruluyor olması, sevgi ve ilgi gerektiriyor olması, hassas bir süreç olması, karşılığının olması, neşeli ve huzurlu bir iş olması, emek verilmesi gereken bir iş olması, gerekli olması, insanın kendini keşfetmesini sağlaması, çocuğun gördüğünü kopyalaması, değerli bir iş olması, sabır ve zaman gerektiren bir iş olması, temel alışkanlıkların kazanıldığı dönem olması* gibi toplam 16 kategori başlığı altında yer aldığı görülmüştür. Araştırmanın bulgularına göre bazı öneriler geliştirilecektir.

KAYNAKÇA

Akgün E. (2016). Okul öncesi öğretmen adaylarının “çocuk” ve “okul öncesi öğretmeni” kavramına ilişkin metaforik algıları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(4), 1652-1672

Akgün, E., ve Yeşilyaprak, B. (2011). Anne çocuk oyun etkileşiminde niteliksel boyut: Annelerin sözel ifadelerinin değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(40), 11-21.

Van Aken, C., Junger, M., Verhoeven, M., van Aken, M. A., Deković, M., ve Denissen, J. J. A. (2007). Parental personality, parenting and toddlers' externalising behaviours. *European Journal of Personality: Published for the European Association of Personality Psychology*, 21(8), 993-1015.

Atli, S., (2019). *Ev merkezli bilişsel gelişim destek programının 12-24 aylık bebeklerin bilişsel gelişimlerine ve adaptif davranışlarına etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Gelişim Bölümü, Ankara.

Bee, H. L., Boyd, D. R., ve Gündüz, O. (2009). *Çocuk gelişim psikolojisi*. Kaknüs yayımları.

- Cameron, L. (2010). Discourse context and the development of metaphor in children. *Current Issues in Language and Society*, 3(1), 49-64. <https://doi.org/10.1080/13520529609615452>
- Ceylan, M. (2019). Doğa etkinliklerine katılan çocukların “doğa” kavramına ilişkin metaforik algılarının incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6 (2), 38-48.
- Demirbaş, E. A. (2015). Çocuk gelişimi bölümü üniversite öğrencilerinin “çocuk” kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 295-303.
- Gander, M. J., & Gardiner, H. W. (2010). *Çocuk ve ergen gelişimi (7. Baskı)*. Ankara: İmge.
- Gülen, S. ve Dönmez, İ. (2020). Çocuk gelişimi programında okuyan öğrencilerin “çocuk” ve “çocuk gelişimi” kavramlarına yönelik metaforlarının belirlenmesi. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(25),xxx-xxx.DOI: 10.26466/opus.654029
- Harman. G. ve Şeker, R., (2019). Fen bilgisi öğretmen adaylarının bilimsel araştırma yapmaya yönelik metaforik algıları. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 35,109-123.
- Kabasakal, Z. (2013). the effects of mother education programs on the functionality, anger management and conflict solution levels of families. *Eurasian Journal of Educational Research*, 52, 1-20.
- Kılcan, B. (2017). *Metafor ve eğitimde metaforik çalışmalar için bir uygulama rehberi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Lecce, S., Ronchi, L., Del Sette, P., Bischetti, L., ve Bambini, V. (2019). Interpreting physical and mental metaphors: Is Theory of Mind associated with pragmatics in middle childhood? *Journal of Child Language*, 46(2), 393-407. doi:10.1017/S030500091800048X
- Mayring, P., Gümüş, A., ve Durgun, S. M. (2011). *Nitel sosyal araştırmaya giriş: nitel düşünce için bir rehber*. Bilgesu Yayıncılık.
- McGlone, M. S. (2007). What is the explanatory value of a conceptual metaphor? *Language and Communication*, 27(2), 109-126,<https://doi.org/10.1016/j.langcom.2006.02.016>
- Melogno, S. Pinto, M. A., veOrsolini, M. (2017). Novel metaphors comprehension in a child with high-functioning autism spectrum disorder: A study on assessment and treatment. *Frontiers in Psychology*, 7, 1-8, <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.02004>
- Özdemir, T. Y., ve Orhan, M. (2019). Öğretmenlerin okul, okul yöneticisi ve öğrenci velisi kavramlarına yönelik metaforik algıları. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 12(2), 701-726.
- Özyürek, A., & Özkan, İ. (2015). Ergenlerin okula yönelik öfke düzeyleri ile anne baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(2), 280-296.
- Patton, M. Q. (2014). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice*. Sage publications.
- Pesen, A. (2015). Ebeveynlerin “çocuk” kavramına yükledikleri metaforlar. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(15), 731-748.
- Pesen, A., Kara, İ., ve Gedik, M. (2015). Çocuk gelişimi bölümü 2. sınıf öğrencilerinin “müdür” kavramına ilişkin metafor algıları. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5, 28-48.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 14(3), 459-496.
- Sağlam, M., (2017). *Aile içi iletişim. Çocuk ve iletişim içinde (s.305-334)*. Ed. Aral, N., Vıze Basım Yayıncılık, Ankara.
- San Bayhan, P., ve Artan, İ. (2004). *Çocuk gelişimi ve eğitimi*. Morpa Kültür Yayınları.
- Sönmez, V., ve Alacapınar, F. G. (2011). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri [Exemplified scientific research methods]*. Ankara: ANI Yayıncılık.
- Şahin, A. (2019). Eğitimde bilişim teknolojisi kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri: Metafor çalışması. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(31), 121-159, Doi:10.14520/adyusbd.492882

- Şendil, G., & Kaya Balkan, İ. (2005). *Anne baba olmak*. İstanbul: Morpa Yayınları.
- Şenel, T., ve Aslan, O. (2014). Okul öncesi öğretmen adaylarının bilim ve bilim insanı kavramlarına ilişkin metaforik algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2).
- Tamar, M., (2005). *Changing and continuing in young*. Çelikkol Yayıncılık, İzmir.
- Tompkins, P., ve Lawley, J. (2002). The magic of metaphor. *The Caroline Newsletter*, <https://www.cleanlanguage.co.uk/Magic-of-Metaphor.html> adresinden erişilmiştir.
- Uysal Bayrak, H. (2019). Ebeveynlerin gözünden çocuk istismarı: Metaforik bir çalışma. *Journal of Society & Social Work*, 30(2), 376-389.
- Uysal, A , Sola Özgüç, C. ve Uzunkol, E . (2019). Sınıf öğretmeni adaylarının Rehberlik ve Araştırma Merkezlerine ilişkin metaforik algıları. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 2(1), 48-63 . DOI: 10.33400/kuje.554572
- Yaman, E., Mermer, E. Ç., ve Mutlugil, S. (2009). İlköğretim okulu öğrencilerinin etik davranışlara ilişkin görüşleri: Nitel bir araştırma. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7(17), 93-108.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*.(9. Genişletilmiş Baskı) Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yılmaz, F., Göçen, S. ve Yılmaz, F. (2013). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algıları: Bir metaforik çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 151-164.
- Zembat, R., Tunçeli, H. İ., ve Akşin, E. (2015). Okul öncesi öğretmen adaylarının “okul yöneticisi” kavramına ilişkin algılarına yönelik metafor çalışması. *Hacettepe University Faculty of Health Science Journal*, 1(2), 446-459.